

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021

Scenariusz zajęć dla dzieci
ze szkół podstawowych

Cele ogólne

- Przybliżenie dzieciom zagadnień związanych z Narodowym Spisem Powszechnym
- Kształtowanie aktywności w życiu społecznym i gospodarczym kraju
- Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość.

Cele szczegółowe

- Uczeń zna pojęcie Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021
- Uczeń wie w jakim celu wykonuje się spisy powszechne
- Uczeń przeprowadza spis na małej grupie
- Uczeń analizuje dane

Metody i sposoby realizacji

- Słowna
- Czynna
- Oglądowa

Praktyczne wskazówki

Poniższy scenariusz jest jedynie propozycją zajęć. Materiał należy dostosować do wieku i umiejętności dzieci. Możliwe jest modyfikowanie zajęć – dodawanie i odejmowanie treści. Materiały edukacyjne można znaleźć na stronie GUS: stat.gov.pl oraz na stronie spis.gov.pl

Wprowadzenie

1. Nauczyciel zadaje dzieciom pytanie:
 - Czy słyszeliście o Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2021?
 - Jak myślicie, co to może takiego być?

2. Nauczyciel przedstawia krótki zarys, czym jest NSP.
Spis powszechny to czas, kiedy państwo, zadając obywatelom – mamie, tacie, babci, wujkowi - kilka pytań, stara się dowiedzieć: „ilu nas jest”, „kim jesteśmy” i „jak żyjemy”. Spisy powszechne obejmują wszystkich Polaków (całą populację ludności i mieszkań). Oznacza to, że dane uzyskiwane w wyniku spisu powszechnego pochodzą od wszystkich obywateli. Co istotne, w przypadku wielu cech jak np. wyznanie, narodowość czy stopień niepełnosprawności, spisy powszechne są dla państwa jedynym źródłem danych.
3. Nauczyciel rozmawia z dziećmi o tym, kto się powinien spisać i jak wygląda taki spis.
Po raz pierwszy w historii polskiej statystyki publicznej samospis internetowy będzie obowiązkowy. Oczywiście jeśli ktoś (np. ze względu na zaawansowany wiek, stan zdrowia czy niepełnosprawność) nie będzie się w stanie samospisać, pomogą mu w tym rachmistrzowie spisowi. Spisy odbywają się co 10 lat. Więcej informacji o spisie znajduje się na stronie spis.gov.pl
4. Nauczyciel przedstawia film <https://www.youtube.com/watch?v=tJuXFmQHt7k> („Co powinniśmy wiedzieć o spisie” platform YouTube - [Główny Urząd Statystyczny GUS](https://www.gus.gov.pl/)).

Zajęcia

1. „Spis szkolny”

Nauczyciel pokazuje dzieciom dziennik i opowiada o tym, że w tym dzienniku znajduje się spis uczniów (imion i nazwisk), imiona rodziców, ich telefony oraz wiele innych informacji. Dziennik jest jak aplikacja do samospisu.

Nauczyciel rozmawia z dziećmi: Dziennik odpowie nam na wiele pytań. Wyobraźcie sobie, że nasza klasa to np. Polska, a klasa, która ma lekcje obok to, np. Hiszpania (zamiast krajów można wybrać miasta).

Wybermy jeden dzień z danego miesiąca i sprawdźmy:

- ✓ Ile było dzieci w danym dniu?
- ✓ Ilu chłopców?
- ✓ Ile dziewczynek?
- ✓ Ile było lekcji danego dnia?
- ✓ Ile tego dnia wystawiono czwórek?
- ✓ Ile tego dnia wystawiono dwójek?
- ✓ Jaka lekcja odbywała się jako trzecia?

Dzieci zapisują odpowiedzi na kartkach. Następnie porównują swoje badania z drugą klasą, która może dołączyć się do tej zabawy i porównać swoje wyniki z kolejną i kolejną klasą. Uczniowie mogą „nominować” kolejną klasę do zabawy. W ten sposób można stworzyć spis całej szkoły.

Po zabawie należy zastanowić się nad wynikami spisu: czy są one dla nas ważne, co z nich wynika, co wiemy dzięki naszemu mini-spisowi, itp. Porównując wyniki możemy zobaczyć w której klasie/kraju jest więcej chłopców/dziewczynek, która klasa miała danego dnia więcej lekcji, jakich ocen było więcej, 2 czy 4.

2. Quiz

Odpowiedz na pytania. Tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa (na podstawie filmu [„Co powinniśmy wiedzieć o spisie”](#) na platformie YouTube - Główny Urząd Statystyczny GUS).

1. Do kiedy trwa NSP?
 - a. do 30 czerwca
 - b. do 30 września
 - c. do końca roku 2021
2. Jak brzmi hasło NSP?
 - a. Policzmy się dla Polski
 - b. Liczymy się dla Polski
 - c. Spiszmy się dla Polski
3. Spis powszechny przeprowadzany jest między innymi po to, by:
 - a. zebrać informację o liczbie ludności
 - b. zebrać informację o liczbie zwierząt w naszych domach
 - c. zebrać informację o wyborach konsumenckich
4. Czy udział w spisie jest obowiązkowy?
 - a. nie
 - b. tak
5. Kto nie jest objęty spisem powszechnym?
 - a. obywatele polscy
 - b. turyści
 - c. osoby bezdomne
6. Które pytania nie są obowiązkowe w spisie?
 - a. o wykształcenie
 - b. o powierzchnię mieszkania
 - c. o niepełnosprawność
7. W jaki sposób można dokonać spisu?
 - a. tylko poprzez samospis internetowy
 - b. tylko poprzez rachmistrzów spisowych
 - c. poprzez samospis internetowy i dzięki rachmistrzom spisowym (telefonicznie).
8. Gdzie można się spisać jeśli nie mamy w domu Internetu?
 - a. w przychodni
 - b. w szkole
 - c. w centrum handlowym
9. Czego nie będzie posiadać rachmistrz spisowy
 - a. identyfikatora ze zdjęciem, który można sprawdzić na stronie „Sprawdź rachmistrza”
 - b. formularza papierowego z pytaniami spisowymi
 - c. specjalnego urządzenia z aplikacją spisową
10. Kto jest organizatorem Spisu Powszechnego?
 - a. Główny Urząd Statystyczny
 - b. Urząd Statystyczny w Warszawie
 - c. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

3. Kiedyś i dziś

Na podstawie danych z Małego Rocznika Statystycznego Polski 2020 nauczyciel wraz z dziećmi będzie dokonywał analizy danych dotyczących sprzętu znajdującego się w gospodarstwach domowych.

Nauczyciel rozmawia i zadaje dzieciom pytania dotyczące tego, co znajduje się u nich w domu.

- ✓ Czy posiadają komputer
- ✓ zmywarkę,
- ✓ pralkę,
- ✓ drukarkę,
- ✓ samochód, itp. (wybór przedmiotów należy do nauczyciela lub dzieci).

Następnie nauczyciel zadaje dzieciom pytanie, czy w/w sprzęty znajdują się również w domach ich dziadków? Np. w 2019 r. laptopa posiadało 78,6% osób pracujących (rodziców dzieci) i tylko 35,9% emerytów (dziadków dzieci). N. analizuje tabelkę wraz z uczniami.

GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA
(Mały Rocznik Statystyczny Polski 2020 str. 173, tabl.20 (114), procenty podano w przybliżeniu)

Przedmiot	Rok	Pracownicy (rodzice)	Emeryci (dziadkowie)
		w %	W %
Zmywarka	2010	19	7
	2019	49	22
Smartfon	2015	62	16
	2019	89	43
Telewizor	2010	98,5	99
	2019	95	98,5
Laptop	2015	77	32
	2019	79	36
Samochód	2010	73	38
	2019	80	47

Po analizie rozmawiamy z dziećmi o jej wynikach:

- ✓ Jak te liczby zmieniały się w przeciągu kilku lat (w roczniku przedstawiono rok 2010, 2015 oraz 2019)?
- ✓ Jak może wyglądać sytuacja w 2021 roku, po Narodowym Spisie Powszechnym?
- ✓ Czy liczba przedmiotów w domach będzie rosnąć, czy spadać?

4. Po szkole

Nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat zajęć sportowych, na które uczęszczają po zajęciach w szkole.

- ✓ Jak to są zajęcia?
- ✓ jak często na nie chodzą?
- ✓ czy je lubią?

Następnie tworzymy dwie tabelki, aby dowiedzieć się, kto częściej bierze udział w takich zajęciach – chłopcy, czy dziewczynki.

Dziewczynki

Aktywność	Ilość dzieci uprawiających sport	Razem
Taniec	IIIIII	6
Piłka Nożna	I	1
Pływanie	IIIIIIII	9
Judo	III	3

Chłopcy

Aktywność	Ilość dzieci uprawiających sport	Razem
Taniec		0
Piłka nożna	IIIIIIIIII	10
Pływanie	III	3
Judo	IIIIIIII	9

Następnie nauczyciel rozmawia z dziećmi i zapisuje wyniki na tablicy:

- ✓ Który sport jest najpopularniejszy wśród chłopców?
- ✓ Który sport jest najpopularniejszy wśród dziewczynek?
- ✓ Kto częściej wybiera pływanie – chłopcy czy dziewczynki?
- ✓ Kto częściej wybiera judo – chłopcy czy dziewczynki?
- ✓ Który sport jest najczęściej wybierany wśród chłopców i dziewczynek?

Nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat wyników analizy.

Zachęcamy do porównania wyników klasowych z wynikami z Małego Rocznika Statystycznego Polski 2020 str. 243 tabl. 11 (169) Sekcje i ćwiczący w klubach sportowych.

5. Ankieta dla uczniów

Przygotujcie ankietę dla swojej klasy, opracujcie w grupach jej wyniki i zapiszcie swoje spostrzeżenia. Zaproście do zabawy inną klasę z waszej lub innej szkoły. Wykonajcie analizę swoich wyników i porównajcie je z wynikami innej klasy.

Poniżej przedstawiamy przykładowe pytania:

1. Co było dla Ciebie najtrudniejsze w pandemii?
 - a. Zdalne lekcje i samodzielna nauka
 - b. Długi czas spędzony przed komputerem
 - c. Brak kontaktów z rówieśnikami
 - d. Inne, jakie
2. Jakie dobre strony pandemii zauważasz w swoim otoczeniu?
 - a. Więcej czasu spędzałam/em z rodziną
 - b. Nie musiałam/em przychodzić do szkoły
 - c. Znalazłam/em sobie nowe hobby
 - d. Inne, jakie
3. Jaki przedmiot najbardziej podobał Ci się podczas lekcji zdalnych?
 - a. matematyka
 - b. język polski
 - c. język angielski
 - d. przyroda
 - e. historia
 - f. fizyka
 - g. chemia
 - h. muzyka
 - i. plastyka/technika
 - j. religia/etyka
 - k. w-f
 - l. język niemiecki
 - m. informatyka
 - n. inny, jaki
4. Gdybyś mógł/mogła wybrać, w jakim trybie chcesz się uczyć do końca szkoły, wybrałbyś/wybrałabyś tryb:
 - a. zdalny
 - b. stacjonarny
 - c. hybrydowy
5. Jak wyglądają obecnie twoje relacje z rówieśnikami
 - a. są takie same jak sprzed pandemii
 - b. pogorszyły się
 - c. polepszyły się